

Když padělek, tak ve všech směrech!

Až z USA k nám doputovala k ověření obálka leteckého dopisu vyplacená třemi známkami Flugpost PC 1919. Má jít o leteckou zásilku přepravenou z Prahy do Paříže, s oblíbenou a drahou sérií, v níž je navíc obsažena vzácná hodnota 1,50 K v úzkém formátu. Rovnou uvedme, že jde o padělek, při jehož tvorbě se padělatel dopustil řady chyb, zjevně proto, že honil příliš zajců najednou. Podívejme se teď na ně podrobněji.

FRANTIŠEK BENEŠ

Především jsou padělané přetisky na všech vylepených známkách. Jde o poměrně jednoduché padělinky, provedené tiskem z výšky (knihtiskem), všechny ze stejného štočku, zhruba připomínající II. typ. Mají společnou řadu charakteristických znaků - např. zcela odlišné oba háčky. U nás se tento padělek nevyskytuje často, což by mohlo naznačovat, že vznikl v zahraničí.

Padělané jsou i všechny tři otisky razítka Praha 1 / Č.S.P. / 17. I. 20 / 4h (jde o razítko používané na přepážce pražské Hlavní pošty). Napovídají tomu zkomolené detaily v jeho kresbě, stejně zdvojené dvojčíslí roku na dvojici vlevo či silnější kružnice (může jít např. o otisk zinkografického štočku, zhotoveného z fotografie otisku razítka pravého). Skutečnost, že razítko není pravé, naznačuje, že padělek vznikl později a/nebo jinde než u nás. Votoček totiž uvádí, že razítko bylo používáno až do roku 1930 (rok uvedení do provozu neuvádí), a Hirsch s Fraňkem píší, že pošta Praha 1 „filatelistická přepážka“ až do září 1930 opatrovala pravým avšak běžným razítkem nejen známky z oběhu vzaté, ale

ochotně vyhovovala přáním ohledně razítkového data. Poštovní úředník nemohl při razítkování známek zkoumat pravost přetisků na známkách předložených k orazítkování.“ Pokud by tedy padělek vznikl u nás a před zářím roku 1930, bylo by jednodušší nechat jej na Hlavní poště opatřit pravými otisky razítka.

Pokud jde o formát známek, dvě ze tří na dopise jsou úzké: už zmíněná 1,50 K - ta patří k nejvzácnějším československým známkám, a pak hodnota 4 K, která v tomto formátu s přetiskem PC 1919 nebyla dosud předložena (a zřejmě ani neexistuje). Důvod, proč je padělatel použil, je přitom prozaický: Obě jsou v úzkém formátu bez přetisku běžnější, a tedy levnější, než známky široké (i když ne o moc, zhruba o polovinu – 2 : 5 a 6 : 10 Michel Euro ve variantě s nálepkou).

Další chybou bylo předstírat, že dopis byl vypraven leteckou poštou do Paříže. Tato přeprava byla totiž zahájena až mnohem později - její zavedení bylo oznámeno až 12. srpna 1920.

Letecké směrovky pak byly (jako ceniny) vydány až 25. září 1920, a to navíc s řádkovým zoubkováním o rozměru 10%. Ta na obálce má však říz 11 1/2, s nímž byly distribuovány až v roce 1921.

Tak to vidíte, padělek skrz nasrzk, a přece se v cizině uplatnil. Pro úplnost dodejme, že alespoň adresy nejsou zcela fantaskní – v „odesílatelově“ je uvedeno pražské Palackého nábřeží, což byl úsek na pravém břehu Vltavy od dnešního Palackého mostu k Jiráskovu, který tento název nesl v letech 1876 – 1940, pak se krátce jmenoval Vltavské, poté R. Heydricha, od roku 1945 opět Palackého, o šest let později B. Engelse a od roku 1990 je součástí nábřeží Rašínova. Otázkou je číslo domu, které je uvedeno jako 85 – domy na tomto nábřeží totiž nesou jen sudá orientační čísla (ovšem jak tomu bylo za první republiky, a zda nejde o číslo popisné, jsem nezkoumal). Existuje i adresa v Paříži - jde o rohový dům v centru, v němž je poměrně známá restaurace. To ale uvádím jen pro zajímavost a zcela na okraj, z hlediska zkoumání pravosti známek a cestovosti to v tomto případě nemá žádný význam.

V souvislosti s posílením kurzu koruny k západním měnám v posledním dvacetiletí je jenom logické, že řada vzácnějších známek a dalšího materiálu, vyvezených od nás v letech 1938 – 89 do zahraničí, se k nám vrací a bude vracet. S hodnotnými položkami to budou i padělinky, které pro nemožnost ověření pravosti po desítky let unikaly pozornosti. Proto je třeba se mít na pozoru. Vzdálenosti se zmenšují, komunikace se zjednodušuje, nákupy přes internet jsou lákavé a snadné. Díky tomu všemu to k nám teď nemají daleko ani tihle nevítaní hosté...